

Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 2518 6401 DA Heerlen

Baalterborg, Zorglandgoed Stegerveld
T.a.v. het bestuur
Vlasakkerkamp 19

e-mail: info@baalterborggroep.nl

Bezoekadres

Stadsplateau 1
3521 AZ Utrecht
Postbus 2518
6401 DA Heerlen
T 088 120 5000
www.igj.nl

Inlichtingen bij

Mariëtte den Otter
gehandicaptenzorg@igj.nl

Ons kenmerk

2025- 3131176
V2058785/MdO/sn

Datum 29 september 2025
Betreft Open je ogen voor gesloten deuren

Geachte bestuurder,

De Inspectie voor Gezondheidszorg en Jeugd (hierna: de inspectie) bracht op 9 september 2025 een onaangekondigd themabezoek aan Baalterborg, Zorglandgoed Stegerveld in Stegeren.

Dit bezoek werd gebracht door Petra Flanderijn, senior inspecteur, Lian van der Steeg, inspecteur en ondergetekende. Het vond plaats in het kader van het campagnetoezicht 'open je ogen voor de gesloten deur'. De inspectie wil daarmee zicht krijgen op de werkzame factoren en knelpunten bij de toepassing van open/gesloten deuren en het bewustzijn vergroten in het veld.

De inspectie bezocht de locatie om te inventariseren of open deuren de standaard zijn. Wanneer een gesloten deur toch noodzakelijk is, wil de inspectie weten of de besluitvorming en uitvoering zorgvuldig verloopt.

Met deze brief informeert de inspectie u over haar bevindingen en, indien van toepassing, verbeterpunten naar aanleiding van het bezoek.

Bevindingen

Tijdens het bezoek sprak de inspectie met twee cliënten, een zorgverlener, een gedragswetenschapper en een manager. Ook kreeg de inspectie een rondleiding door woning 2 van de locatie. Op basis van deze gesprekken en de rondleiding vormde de inspectie een beeld van de open en gesloten deuren bij Zorglandgoed Stegerveld. Hieronder staan de bevindingen.

Algemene informatie

Op Zorglandgoed Stegerveld wonen 24 cliënten. Eén extra cliënt verblijft tijdelijk op het Zorglandgoed. Cliënten hebben een verstandelijke beperking, in combinatie met ernstige gedrags- en/of psychiatrische problematiek.

Zij hebben een zorgindicatie voor (besloten) wonen met zeer intensieve begeleiding, verzorging en gedragsregulering (VG7) met groepsmeezorg. Er zijn vier woningen. In iedere woning wonen zes cliënten. Iedere cliënt heeft een eigen appartement, deze bestaat uit drie ruimtes: een woonkamer, slaapkamer en badkamer. Daarnaast is er een gezamenlijke huiskamer, tuin en keuken. Op iedere woning zijn er overdag drie zorgverleners voor zes cliënten. De dagbesteding wordt op maat en naar behoefte afgestemd, deels op het Zorglandgoed. Het Zorglandgoed bestaat uit een ruim terrein met verschillende boerderijdieren die door de cliënten worden verzorgd. Het Zorglandgoed is omheind en voorzien van een toegangspoort.

IGJ
Gehandicaptenzorg

Datum
29 september 2025

Kenmerk
2025- 3131176
V2058785/MdO/sn

Open deuren zijn in principe de standaard

Bij Zorglandgoed Stegerveld zijn open deuren in principe de standaard. Tijdens het inspectiebezoek zijn niet alle deuren open. De inspectie hoort dat door de prikkelgevoeligheid, gedragsproblematiek en risico's rondom cliënten, het nog niet altijd lukt om alle deuren open te houden. Ook noemen de gesprekspartners dat cliënten zich niet altijd veilig voelen met sommige open deuren.

De zorgprofessionals vertellen dat zij zich ervan bewust zijn dat er meer mogelijk is, zodat de deuren voor cliënten open kunnen. De basis voor de ontwikkeling die dit vraagt is aanwezig, hoort de inspectie van hen. Zij vertellen dat de teams stabiel zijn, met vaste en gediplomeerde zorgverleners. Er is sprake van een teamcultuur waarin eerlijkheid, vertrouwen, flexibiliteit, elkaar aanspreken en aandacht voor elkaar vanzelfsprekend zijn. Dit draagt eraan bij dat de teams goed om kunnen gaan met de complexe gedragsproblematiek van cliënten.

Om het open deuren beleid verder vorm te geven is Zorglandgoed Stegerveld bezig met de routekaart 'op weg naar een open deuren beleid'. Daarnaast starten de teams deze week met de training 'Triple C methodiek'. Bij Zorglandgoed Stegerveld zijn de zorgprofessionals al gewend om te zoeken naar de oorzaken van probleemgedrag en de onvervulde behoeften van cliënten waardoor het probleemgedrag ontstaat. De inspectie hoort dat zij verwachten dat Triple C hen zal helpen om vaker de deuren voor cliënten open te houden. Verder verwachten de zorgprofessionals in de toekomst ondersteund te worden door innovatieve technologie, zoals gezichtsherkenning, zodat deuren vaker open kunnen blijven.

Toegangspoort

De inspectie hoort dat de toegangspoort tot het Zorglandgoed altijd afgesloten is. Als cliënten dit aankunnen beschikken zij over een tag om de toegangspoort te openen. De toegangspoort is op slot om cliënten een veilig gevoel te geven.

Cliënten kunnen zich hierdoor vrij bewegen over het terrein zonder dat zij bang zijn dat er bijvoorbeeld ongewenste of onbekende mensen of mensen met honden op het terrein komen. Ook zijn een aantal cliënten verkeersonveilig. De gesprekspartners zeggen dat de afgesloten toegangspoort sommige cliënten juist een gevoel van vrijheid geeft. Hun wereld is groter doordat zij zonder begeleiding naar buiten kunnen.

IGJ
Gehandicaptenzorg

Datum
29 september 2025

Kenmerk
2025- 3131176
V2058785/MdO/sn

Deuren in de woning

In de nachten, en bij één woning ook overdag, zijn de deuren tussen de woningen afgesloten. De inspectie hoort dat zorgprofessionals hiermee willen voorkomen dat cliënten (in de nacht) naar een andere woning gaan en ongemerkt bij elkaar naar binnen gaan. Sommige cliënten kunnen dan ongewenst gedrag naar medecliënten laten zien. De deur naar een woning is overdag dicht, vanwege een nieuwe cliënt die risicovol gedrag laat zien als de deur open staat. Voor andere cliënten openen zorgverleners de deur wanneer zij dit vragen.

In de nacht zijn voor enkele cliënten de deuren van hun appartement op slot. De inspectie hoort dat er cliënten zijn die zelf aan de zorgverleners vragen of zij hun deur op slot willen doen. Cliënten geven aan zich hier veilig bij te voelen. Voor andere cliënten is de reden van de afgesloten deur dat zorgprofessionals willen voorkomen dat cliënten in de nacht gaan dwalen binnen de woning en de kamer van andere cliënten binnengaan. De inspectie merkt tijdens de rondleiding op dat niet alle cliënten de deur van hun appartement van binnenuit zelf op slot kunnen doen.

Voor een enkele cliënt gaat in de nacht de deur van de slaapkamer naar diens woonkamer op slot. De cliënt heeft dan wel toegang tot de eigen badkamer/toilet. De inspectie hoort dat de zorgprofessionals het afsluiten van deuren per cliënt afwegen.

De gezamenlijke huiskamer en de keuken zijn in de nacht op slot. Op het moment van het bezoek van de inspectie is de keukendeur op slot. Een zorgverlener legt uit dat dit het geval is als er geen zorgverleners in de huiskamer zijn. Cliënten hebben dan geen toegang tot bijvoorbeeld een koffiezetapparaat. Zij hebben ook geen keuken of koffiezetapparaat in hun appartement. De cliënt vertelt dat zij 's morgens wacht tot de zorgverleners zover zijn dat zij de keuken open doen.

De time-out ruimte is niet meer als zodanig in gebruik. De ruimte heeft nog steeds de uitstraling van een separeerruimte met slagvaste bekleding op de wanden. Er staat nu een stoel en snoezelapparatuur in deze ruimte, zodat cliënten hier kunnen ontspannen. Ook wordt deze ruimte gebruikt als behandelruimte.

Domotica en regels

De inspectie ziet dat Zorglandgoed Stegerveld gebruik maakt van een camera om een cliënt met epilepsie te monitoren.

De inspectie ziet dat de camera is gericht op de stoel waar de cliënt in zit. Daarnaast hoort de inspectie dat Zorglandgoed Stegerveld deurverklikkers inzet. Enkele cliënten hebben tags van de toegangspoort.

IGJ
Gehandicaptenzorg

Datum
29 september 2025

Er zijn geen regels voor cliënten die voorschrijven dat zij op hun kamer moeten blijven of juist niet op hun kamer mogen zijn.

Kenmerk
2025- 3131176
V2058785/MdO/sn

Zorgvuldige afwegingen

De inspectie hoort dat de besluitvorming en uitvoering van het afsluiten van de kamerdeuren en deuren tussen de slaapkamer en woonkamer van de cliënten en de inzet van domotica zorgvuldig verloopt. Er is op individueel niveau afgewogen waarom de deur op slot moet zijn. Dit wordt ieder half jaar geëvalueerd. Hierbij zijn onder andere de gedragswetenschapper en de zorgverlener aanwezig. De inspectie hoort dat de besluitvorming is vastgelegd in het cliëntdossier.

Het afsluiten van de toegangspoort en de deuren van de gezamenlijke huiskamer en de keuken is niet op individueel niveau afgewogen. Het afsluiten van deze deuren maakt onderdeel uit van de huisregels, hoort de inspectie.

Het is duidelijk welk ernstig nadeel wordt afgewend met de afgesloten deuren. De gesloten deur is volgens de zorgprofessionals de minst ingrijpende oplossing om risico's zoveel mogelijk te vermijden. De zorgprofessionals geven aan dat zij vrijwillige of minder ingrijpende oplossingen wel uitproberen, maar dat zij het spannend vinden hoeveel probeerruimte zij aan de cliënten kunnen geven. Deze spanning mag er zijn en wordt uitgesproken in het team, zeggen de zorgprofessionals. Het openen van deuren voor de cliënten gaat daarom stapje voor stapje.

Aandachtspunten

Uit het bezoek kwamen een aantal aandachtspunten naar voren voor deze locatie. Deze staan hieronder beschreven.

- Niet alle gesloten deuren op Zorglandgoed Stegerveld worden individueel gewogen, vastgelegd en periodiek geëvalueerd. Ook het afsluiten van bijvoorbeeld de toegangspoort, de gezamenlijke huiskamer en de keuken moeten individueel worden gewogen, vastgelegd en geëvalueerd.
- De zorgprofessionals zijn zich ervan bewust dat een gesloten deur niet altijd de minst ingrijpende oplossing is. Maar het zoeken naar alternatieven en gebruiken van probeerruimte is spannend en juist daarom een aandachtspunt.
- Ook met de huidige domotica is al veel mogelijk. De inspectie vraagt aandacht voor het nu al inzetten van (andere) domotica en innovaties die kunnen helpen deuren open te houden of alleen te sluiten voor de cliënt waarvoor dit nodig is.

De inspectie vertrouwt erop dat u de bovenstaande aandachtspunten bij Zorglandgoed Stegerveld en zonodig ook andere locaties van uw organisatie verder vormgeeft.

IGJ
Gehandicaptenzorg

Datum
29 september 2025

Wij maken deze brief niet actief openbaar op onze website. Wij verzoeken u zelf deze informatie te delen met de betrokkenen van Zorglandgoed Stegerveld en andere belanghebbenden, zoals de cliëntenraad. De inspectie geeft een overkoepelend beeld terug van de bevindingen van alle themabezoeken. Dit verwachten we begin 2026 te doen.

Kenmerk
2025- 3131176
V2058785/MdO/sn

Treft u in het verslag feitelijke onjuistheden aan, dan kunt u dit binnen twee weken na dagtekening van deze brief schriftelijk kenbaar maken via gehandicaptenzorg@igj.nl, onder vermelding van V2058785. Waar van toepassing zal de inhoud van dit verslag worden aangepast.

In de bijlage vindt u een poster om aandacht te vragen voor open deuren. U kunt de poster printen en zichtbaar ophangen in uw zorgorganisatie. Ook kunt u dit bestand gebruiken in uw interne en/of externe communicatie, zoals een nieuwsbrief, intranet, website of social media.

Tot slot bedank ik u hartelijk voor de ontvangst.

Met vriendelijke groet,

Mariëtte den Otter, senior inspecteur